

Köprättsliga garantier

Som advokat får jag tillfällen att diskutera garantier med entreprenörer. Jag har då upptäckt att begreppet garanti ges olika innebörd beroende på vem man talar med. Det finns därför anledning att beröra garantifrågan i en artikel.

Den enklaste formen av garanti är en utfästelse om att exempelvis ett föremål är gjort för hand, tillverkat av visst material eller kommer från visst land. Av större intresse är de garantier som innebär att en prestation garanteras under viss tidsperiod. En tidsbestämd garanti är av två olika huvudtyper. Den svagare typen av dessa är en garanti från entreprenören om att prestationen är felfri vid leveransen. En sådan garanti kallas Almén-garanti och innebär egentligen inget längre åtagande än vad som följer av allmänna felregler, dvs att entreprenören svarar för ursprungliga fel och åtar sig att avhjälpa dessa om sådana upptäcks under viss tid. Den starkare typen av tidsbestämd garanti är en utfästelse om funktionen under viss tid. En sk funktionsgaranti innebär att entreprenören svarar för att entreprenaden uppfyller åsyftad användbarhet och egenskap under garantitiden och blir i praktiken ett strikt ansvar för en försämring.

För konsumenter är skillnaden mellan den ena eller den andra typen av garanti i regel helt obegriplig. För att skydda konsumenten har man därför i konsumenttjänstlagen föreskrivit att det i konsumentsammanhang inte är tillåtet för en näringsidkare att lämna en tidsbestämd garanti i annan form än som en funktionsgaranti. Varje form av tidsbestämd garanti ska enligt konsumenttjänstlagen därför anses utgöra en funktionsgaranti. Skulle resultatet försämrats under tiden ska tjänsten enligt huvudregeln anses som felaktig oavsett om felet funnits innan avlämnandet eller uppstått först senare.

En garanti har även betydelse för hur man ska placera bevisbördan. Har en garanti lämnats av entreprenören antas det att ett fel som uppkommer under garantitiden omfattas av garantin om inte entreprenören kan bevisa att felet istället beror på beställaren. För att fullgöra sin bevisbörda är det dock tillräckligt att entreprenören gör sannolikt att felet härrör till beställaren. Genom att bevisbördan läggs på entreprenören på detta sätt fungerar även de svagare typerna av garantier i praktiken som en garanti för leveransens funktionsduglighet.